

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., v právní věci

žalobce: **Petr Kalina**
bytem Herálec 295, PSČ 592 01

proti

žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina, Krajský živnostenský úřad**
sídlem Žižkova 57, 587 33 Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2019, č. j. KUJI 96282/2019, sp. zn. 96/2019 OPKŽÚ

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí ze dne 23. 9. 2019, č. j. MU/OŽ/1402/2019/HA/12, kterým Městský úřad Žďár nad Sázavou, Obecní živnostenský úřad podle § 58 odst. 1 písm. a) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), zrušil žalobci živnostenské oprávnění k provozování živnosti ohlašovací řemeslné s předmětem podnikání „*Truhlářství, podlahářství*“, neboť žalobce již nesplňoval všeobecnou podmínku provozování živnosti podle § 6 odst. 1 písm. b) živnostenského zákona, tj. podmínku bezúhonnosti ve smyslu § 6 odst. 2 téhož zákona.

2. Důvodem pro tento postup byla skutečnost, že žalobce byl pravomocným rozsudkem Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 14. 5. 2019, č. j. 2 T 52/2019-457, odsouzen pro přečin podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 3 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, a zločin podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 4 písm. d) trestního zákoníku. Těchto trestných činů se žalobce dopustil tím, že nejprve dne 6. 6. 2014, jako vlastník truhlářských strojů jmenovitě popsaných v citovaném rozsudku, tyto na základě písemně uzavřené kupní smlouvy prodal korporaci GWR Group, s. r. o., za částku 290 000 Kč a na základě ústní smlouvy si je od společnosti pronajal. Následně s cílem vylákat finanční prostředky, úmyslně zatajil, že již není vlastníkem těchto truhlářských strojů, prohlásil, že jsou stále jeho majetkem, a jako prodávající uzavřel dne 20. 10. 2015 v Herálci s kupující korporací Dubové řezivo, s. r. o., kupní smlouvu, jejímž předmětem byl prodej předmětných truhlářských strojů. Tuto smlouvu uzavřel přesto, že si byl vědom, že již není jejich vlastníkem, když tyto prodal spolu s dalšími stroji, které dosud byly v jeho vlastnictví, za celkovou dohodnutou částku 75 000 Kč, jež mu byla vyplacena v hotovosti. Následně si od poškozené korporace Dubové řezivo, s. r. o., předmětné truhlářské stroje obratem pronajal. Obdobně dne 31. 10. 2016 uzavřel jako prodávající kupní smlouvu s kupujícím Václavem Jandou, jejímž předmětem byly taktéž zmiňované truhlářské stroje, o nichž si byl vědom, že již není jejich vlastníkem. Tyto prodal spolu s dalšími stroji, které dosud byly v jeho majetku, za celkovou dohodnutou kupní cenu ve výši 2 300 000 Kč. Ta měla být podle dohody stran kupujícím uhrazena formou plnění věřitelům žalobce, za současného ujednání, že žalobce smí předmětné stroje dále užívat k podnikatelské činnosti a bude mu umožněn jejich zpětný odkup, k čemuž však nedošlo. Za tyto a další sbíhající trestné činy uložil Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou žalobci podle § 209 odst. 4 trestního zákoníku za použití § 43 odst. 1 trestního zákoníku úhrnný trest odnětí svobody v trvání 2,5 roku, který byl podmíněně odložen na zkušební dobu 4 roků.
3. Obecní živnostenský úřad dospěl k závěru, že žalobce nelze považovat za bezúhonného ve smyslu živnostenského zákona, neboť byly naplněny podmínky § 6 odst. 2 tohoto zákona. Žalobce totiž spáchal úmyslný trestný čin, kterého se dopustil v rámci provozování své podnikatelské činnosti, kdy jako podnikatel podnikající v oblasti truhlářství v zjištěném úmyslu uzavřel v pozici prodávajícího s obchodní korporací Dubové řezivo, s. r. o., a s Václavem Jandou kupní smlouvy na prodej strojního vybavení své dílny, a to v době, kdy již nebyl jejich vlastníkem a se stroji tedy nebyl oprávněn jakkoli disponovat. Obecní živnostenský úřad přitom vyšel z názoru, že tak žalobce zřejmě řešil svou tíživou finanční situaci, kdy se tímto svým jednáním obohatil o sumu celkově dosahující téměř dva a půl milionu korun a způsobil tak na cizím majetku značnou škodu. K námitkám žalobce dále rozvedl, že dle jeho názoru existuje bezprostřední vztah mezi trestnou činností a jeho podnikáním jako fyzické osoby. Konstatoval, že s ohledem na judikaturu se při svém rozhodování zabýval principem proporcionality. Vyjádřil názor, že v posuzovaném případě je na místě omezit žalobcovo právo živnostensky podnikat, neboť je to nezbytné pro účely ochrany práv třetích osob, která by podnikatelskou činností žalobce mohla být ohrožena, a této ochrany nelze dosáhnout jiným způsobem. Z obsahu trestního spisu je zřejmé, že trestná činnost přímo souvisí s jím provozovanou podnikatelskou činností. Konkrétní intenzita společenské škodlivosti jednání žalobce pak byla zvýšena celkovou výší škody, přičemž uvedenou trestnou činností žalobce vážně zasáhl do práv třetích osob, především svých obchodních partnerů. Z těchto důvodů obecní živnostenský úřad dospěl k závěru, že zásah do práva podnikat je v posuzovaném případě proporcionální. K námitce, že zrušení živnostenského oprávnění bude pro žalobce likvidační, uvedl, že se v případě, kdy jsou pro něj splněny podmínky živnostenského zákona, jedná o postup obligatorní, a tedy nezáležející na jeho správním uvážení.
4. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí, jímž zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí obecního živnostenského úřadu, uvedl, že správní orgány jsou povinny při svém rozhodování vycházet z pravomocného rozsudku soudu a dodržovat příslušná ustanovení živnostenského zákona. Žalobce spáchal úmyslný trestný čin, a to v souvislosti s podnikáním. Výše popsaných trestných

činů se žalobce dopustil v postavení osoby samostatně výdělečně činné, tedy jako osoba podnikající podle živnostenského zákona s předmětem podnikání „*Truhlářství, podlahářství*“. V tomto postavení v zjištěném úmyslu naplnil znaky skutkové podstaty přečinu a zločinu podvodu. Žalovaný se v této otázce ztotožnil s názorem obecního živnostenského úřadu, že za bezúhonného nelze považovat podnikatele, který v rámci svých podnikatelských aktivit podvodným jednáním způsobuje jinému škodu na jeho majetku. Tedy na něj již nelze pohlížet jako na osobu bezúhonnou pro účely živnostenského zákona. Při podvodném jednání, které bylo předmětem trestního řízení, žalobce vždy vystupoval jako podnikatel v oboru truhlářství, využil truhlářské vybavení, s nímž vykonával svou podnikatelskou činnost, a v zjištěném úmyslu poškodil další osobu podnikající v dřevozpracujícím průmyslu a rovněž také osobu nepodnikající. S ohledem na to, že žalobce vystupoval jako podnikatel v oboru truhlářství, žalovaný shledal souvislost právě i s touto jemu aprobovanou činností, přičemž v tomto směru hodnotil argumentaci obecního živnostenského úřadu jako dostatečnou. V tomto smyslu se žalovaný zabýval taktéž proporcionalitou zásahu do žalobcova práva podnikat. Dospěl k závěru, že se obecní živnostenský úřad řídil premisami vyslovenými judikaturou a v odůvodnění svého rozhodnutí dostatečně vymezil, zda je k ochraně práv třetích osob nezbytné omezit právo podnikat a zda takový zásah do práva podnikat nebude v rozporu s principem proporcionality. Námitku žalobce, že je trestán prvně a navíc jen s podmíněčným odkladem, žalovaný vyhodnotil jako irelevantní s tím, že podmínka bezúhonnosti dle živnostenského zákona je absolutní, nepřipouštějící dále správní uvážení. Zrušení živnostenského oprávnění je silným zásahem do práva podnikat, nicméně vzhledem k ochraně práv třetích osob byl v přezkoumávaném případě takový zásah nezbytný.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

5. Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce včas žalobu. V ní v první řadě rozporoval, jakým způsobem správní orgány zjistily obsah trestního spisu. Dle jeho přesvědčení tak učinily nedostatečně, neboť není v lidských možnostech prostým nahlédnutím do spisu učinit právní závěry, a to tím spíše, pokud rozsudek neobsahuje podrobné odůvodnění. K samotnému obsahu rozhodnutí pak žalobce uvedl, že je sice pravdou, že si bral nebankovní půjčky a splácel půjčku půjčkou, správní orgány nicméně přehlédly, že údajně téměř polovinu dluhu vůči panu Jandovi splatil, což měl tento vypovědět při svém výslechu v trestním řízení. Dále rozporoval povahu obchodu s korporací Dubové řezivo, s. r. o., kdy částku ve výši 75 000 Kč, která mu byla půjčena, již splatil.
6. Závěr o tom, zda se trestné činnosti dopustil v souvislosti se svým podnikáním, přitom nelze učinit na podkladě toho, že je na všech listinách označený jako podnikatel, neboť se jedná o obecnou zvyklost sloužící k označení osob. V trestní věci nebyla dána souvislost s podnikáním. Všichni totiž věděli, že mu půjčují na dluhy a na to, aby mu exekutor nezabavil stroje. Poškozené tedy v omyl nikterak neuvedl. Zároveň připomněl, že doposud svým jednáním nepoškodil žádného dodavatele ani zákazníka. V případě jeho trestných činů se nejednalo o podnikatelské půjčky a osoby, které mu půjčky poskytovaly, věděly, v jaké finanční situaci se nachází. Nikomu ze svých věřitelů nezastíral, že si půjčuje na splátky starších dluhů. Hlediskem pro rozhodnutí by přitom mělo být to, zda povaha trestné činnosti způsobuje obavu z dotčení základních práv a svobod třetích osob při výkonu konkrétní aprobované činnosti, tedy truhlářství a podlahářství. Vždy je třeba zkoumat, zda zásah není v rozporu s principem proporcionality.
7. Žalobce dodal, že si je plně vědom, čeho se dopustil, a že je „v podmínce“. Uvedl, že trestní stíhání jej dostatečně poučilo a ochrana třetích osob na úkor jeho podnikání proto není nutná. S ohledem na „podmínku“ bude podnikání vykonávat nanejvýš seriózně a odpovědně. Závěrem žádal soud o shovívavost, neboť nechtěl nikoho okrást, pouze neodhalil veškerá rizika nebankovních půjček. Veškeré své dluhy splácí. Po zrušení živnosti však nebude mít z čeho,

jelikož v okolí jeho bydliště není subjekt, který by jej mohl zaměstnat. Z výše uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

8. Ve vyjádření k žalobě ze dne 3. 1. 2020 žalovaný především odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí. Dále se zabýval zejména námitkou žalobce, že se obecní živnostenský úřad řádně neseznámil s obsahem trestního spisu. K tomu uvedl, že obecní živnostenský úřad postupoval dle § 6 odst. 4 živnostenského zákona. Předmětný rozsudek Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou neobsahoval podrobnější odůvodnění, protože správní orgán prvního stupně využil možnosti nahlížení do trestního spisu a opatřil si z něj kopie dokladů citované v úředním záznamu ze dne 2. 9. 2019. Na jejich základě ve spojení s dotčeným rozsudkem dospěl k závěru, že žalobce spáchal trestný čin v souvislosti se svým podnikáním. S ohledem na tyto skutečnosti žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci soudem

9. Soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí obecního živnostenského úřadu včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná**.
10. V nyní souzené věci je předmětem sporu zejména subsumpce zjištěného skutkového stavu pod § 6 odst. 2 živnostenského zákona. Podle tohoto ustanovení se pro účely živnostenského zákona nepovažuje za bezúhonnou osoba, „*kteřá byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl tento trestný čin spáchán v souvislosti s podnikáním, anebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo který oblaňuje, pokud se na ni nebledí, jako by nebyla odsouzena.*“ Živnostenský úřad totiž podle § 58 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona zruší živnostenské oprávnění mimo jiné v případě, kdy podnikatel již nesplňuje podmínky bezúhonnosti pro účely zmiňovaného zákona, tak jako tomu bylo i v dotčeném správním řízení.
11. Žalobce nicméně namítal taktéž nedostatečné zjištění podkladů ze strany správních orgánů. Zároveň přes výslovné konstatování, že si je vědom své trestné činnosti, v žalobě tvrdil, že nikoho nepodvedl, a že pouze neodhadl rizika nebankovních půjček. Byť tedy žalobce nevznesl výslovnou námitku stran toho, že by nebyl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin, cítí soud potřebu vyjádřit se nejprve i k této otázce a v návaznosti na ni i ke zjištěním skutkového stavu učiněným správním orgánem prvního stupně. S ohledem na skutečnost, že tyto námitky spolu poměrně úzce souvisejí, se jimi soud bude zabývat společně. Již na tomto místě je nicméně nutné konstatovat, že se s nimi neztotožnil.
12. Jak uvedeno již výše, správní orgány vycházely při zjišťování skutkového stavu z rozsudku Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 14. 5. 2019, č. j. 2 T 52/2019-457, jímž byl žalobce uznán vinným ze spáchání přečinů podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku a zločinu podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 4 písm. d) trestního zákoníku. Jelikož citovaný rozsudek neobsahoval odůvodnění, postupoval obecní živnostenský úřad v souladu s § 6 odst. 4 živnostenského zákona a nahlédl do příslušného trestního spisu Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou. Z úředního záznamu obecního živnostenského úřadu ze dne 2. 9. 2019, č. j. MU/OŽ/1402/2019/Ha/10, vyplývá, že si takto z trestního spisu opatřil kupní smlouvu ze dne 20. 10. 2015, rozsudek Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou ze dne 8. 11. 2017, č. j. 12 C 171/2017-61, o vydání věci, usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 10. 1. 2019, a listinu na str. 430–432 soudního spisu 2 T 52/2019, jež byla sepsána státním zástupcem dne 8. 4. 2019.
13. V tomto ohledu je třeba říci, že důkazní situace obecního živnostenského úřadu byla skutečně poněkud ztížena tím, že trestní rozsudek, vyjma výroku o odkázání poškozených s jejich nárokem na náhradu škody do civilního řízení, neobsahoval odůvodnění. Namísto je ovšem připomenout,

že takový postup je podle § 129 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, možný pouze v případech, kdy se po vyhlášení rozsudku nebo v soudem stanovené lhůtě po vyhlášení rozsudku státní zástupce a obžalovaný vzdali odvolání a prohlásili, že netrvají na vyhotovení odůvodnění, a obžalovaný zároveň prohlásil, že si nepřeje, aby v jeho prospěch podaly odvolání ani jiné oprávněné osoby.

14. Žalobce na jedné straně v žalobě tvrdí, že si je vědom svého protiprávního jednání, na druhou stranu však v podstatě popírá a zlehčuje svou trestnou činnost. Žaloba se nese v tom duchu, že nikoho nepodvedl, naopak, všichni poškození věděli, že mu půjčují na splátky dřívějších dluhů. Již ze skutkové věty výroku trestního rozsudku je však patrné, že se ve skutcích pod body 2 a 3, které vyvolaly řízení o zrušení živnostenského oprávnění, rozhodně nejednalo o běžné půjčky. Naopak z popisu skutku v trestním rozsudku je zcela zřejmé, že žalobce opakovaně prodal strojní vybavení, které již dříve za úplatu převedl jinému subjektu, a tedy se kterým nebyl jakkoli oprávněn disponovat. To, že kupující věděli o jeho špatné finanční situaci, a že je informoval o tom, že zboží prodává kvůli tomu, aby získal peněžní prostředky na výplatu svých dřívějších dluhů, nic nemění na tom, že je uvedl v omyl ohledně svého vlastnického práva. Skutečnost, že předmětné truhlářské vybavení již nebylo v jeho majetku, přitom plynula z toho, že je již dříve prodal korporaci GWR Group, s. r. o.
15. V tomto směru je nutné připomenout, že dle § 120 odst. 3 trestního řádu, musí výroková část odsuzujícího rozsudku mimo jiné obsahovat přesné označení trestného činu, pro který je dotčená osoba odsouzena. To znamená především vedle zákonného označení trestného činu rovněž náležité vymezení skutku, které musí mít oporu v důkazech provedených při hlavním líčení. Byť lze tedy částečně přisvědčit žalobci v tom směru, že by obecně správní orgán měl při nahlížení do trestního spisu zjišťovat i jiné skutečnosti než ty vyplývající z usnesení o zahájení trestního stíhání (které se opírá především o úřední záznamy, jež v dalším trestním řízení nelze bez dalšího použít) a z blíže neidentifikovaného podání sepsaného státním zástupcem, v posuzovaném případě shledal soud postup správních orgánů jako adekvátní. Primárně totiž z opatřených podkladů vyplývá, že po obsahové stránce popis skutku v usnesení o zahájení trestního stíhání odpovídá skutkové větě výrokové části odsuzujícího rozsudku. Ačkoli tedy bezpochyby došlo v rámci trestního řízení i k dalšímu dokazování, po proběhnuvším hlavním líčení soud zhodnotil provedené důkazy takovým způsobem, který se odrazil v popisu skutku, a který zároveň odpovídá i znění usnesení o zahájení trestního stíhání.
16. Soud je proto toho názoru, že správní orgány zjistily dostatečným způsobem rozhodující obsah trestního spisu. Na tomto místě je totiž rovněž třeba připomenout i to, že správní orgány si nemohou samy učinit úsudek o tom, zda a kým byl spáchán trestný čin, naopak jsou v tomto směru vázány příslušným rozhodnutím [srov. § 57 odst. 1 písm. c), odst. 3 správního řádu]. Pro správní orgány, potažmo ani pro zdejší soud pak nejsou relevantní ani vyjádření žalobce stran toho, že nikoho nepodvedl, pouze neodhadl dobře svou finanční situaci při braní si nebankovních půjček. Jak je uvedeno již výše, ze skutkové věty výroku odsuzujícího rozsudku vyplývá, že ve dvou skutcích se nejednalo o nebankovní půjčky, nýbrž o zcela vědomý prodej cizích věcí, což však žalobce ve svých vyjádřeních adresovaných at' už správním orgánům či soudu, zcela pomíjí. Správním orgánům přitom nepřísluší přezkoumávat závěry trestního soudu. Jejich úkolem totiž je zhodnotit, zda takové pravomocné odsouzení způsobuje ztrátu bezúhonnosti ve smyslu § 6 odst. 2 živnostenského zákona. Naopak zjištění, zda a jakým způsobem došlo ke spáchání trestného činu, je předmětem trestního, nikoli správního řízení. Nyní proto nelze v rámci správního řízení ani v rámci navazujícího soudního řízení správního namítat, že se skutky odehrály jinak, než jak byly vyhlášeny v rámci trestního řízení, nadto za situace, kdy žalobce akceptoval rozhodnutí Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou a vzdal se práva na odvolání.
17. Soud proto na tomto místě uzavírá, že správní orgány zcela v souladu se zákonem vycházely ze zjištění orgánů činných v trestním řízení vtělených do skutkové věty odsuzujícího rozsudku a tyto

správně doplnily o další údaje z trestního spisu. Stejně tak správně posoudily námitky žalobce týkající se skutkových závěrů trestního soudu, kdy tyto nepřisluší přezkoumávat ani zdejšímu soudu.

18. S ohledem na výše uvedené konstatování soudu stran dostatečného zjištění okolností trestné činnosti žalobce je v další části nutné zabývat se primární otázkou nastolenou žalobcem. Tou je právě posouzení, zda správní orgány správně subsumovaly jeho trestnou činnost pod podmínku § 6 odst. 2 živnostenského zákona, tedy zda byl úmyslný trestný čin spáchán v souvislosti s podnikáním, respektive s předmětem podnikání, ke kterému je žalobce oprávněn.
19. Tím, že je třeba souvislost spáchaného trestného činu s podnikáním posuzovat s ohledem na aprobovanou činnost konkrétní podnikatelské osoby se v minulosti ve své judikatuře opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na jeho webových stránkách www.nssoud.cz). Takto lze připomenout závěry přijaté např. v jeho rozsudcích ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 As 69/2008-50, a ze dne 2. 2. 2012, č. j. 7 As 47/2011-84, že výklad § 6 odst. 2 živnostenského zákona je třeba provádět se zřetelem na smysl a účel podmínky bezúhonnosti. Souvislost skutkové podstaty (respektive trestného činu) s podnikáním je tedy nutné vykládat s ohledem na aprobovanou činnost konkrétní podnikatelské osoby a tuto souvislost řádně zdůvodnit, neboť jen tak je možné dostat požadavkům ústavně konformního výkladu. Dále v rozsudku ze dne 5. 3. 2015, č. j. 9 As 229/2014-36, Nejvyšší správní soud rozvedl, že *„hlediskem posuzování musí vždy být to, zda povaha trestné činnosti osoby způsobuje obavu z dotčení základních práv a svobod třetích osob při výkonu konkrétní aprobované činnosti a zda by zásah do práva na podnikání nebyl v rozporu s principem proporcionality. Otázku, jestli má trestná činnost takovou souvislost s podnikáním (nebo předmětem podnikání), že způsobuje ztrátu bezúhonnosti ve smyslu živnostenského zákona, je třeba zodpovědět v kontextu konkrétní věci a živnostenského oprávnění.“* Citované rozsudky navazují na nález Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 35/08 (nalus.usoud.cz), který se zabýval ústavností dřívějšího znění § 6 odst. 2 písm. a) živnostenského zákona, ve znění zákona č. 167/2004 Sb., které nevyžadovalo, aby byl úmyslný trestný čin v případě, že za něj byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání nejméně 1 roku, spáchán v souvislosti s podnikáním. Ústavní soud vyslovil neústavnost daného pravidla s tím, že *„může-li dle čl. 26 odst. 2 Listiny zákon stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností, v tom rámci i omezení základního práva podnikat dle čl. 26 odst. 1 ve spojení s čl. 41 odst. 1 Listiny, musí přitom ve smyslu čl. 4 odst. 4 Listiny šetřit podstatu a smysl daného základního práva. [...] Smyslem a účelem podmínky bezúhonnosti, omezující základní právo na podnikání, je ochrana základních práv a svobod třetích osob, jež by mohla být podnikáním provozovaným v rozporu s právem a dobrými mravy dotčena. Tato podmínka musí ale splňovat hlediska, jež plynou z principu proporcionality pro posouzení normativního prostředku zajišťujícího jedno a omezujícího jiné základní právo či svobodu.“* Ústavní soud se ústavností daného ustanovení zabýval k návrhu na jeho zrušení, když citovaným nálezem vyslovil neústavnost takto koncipovaného kritéria bezúhonnosti.
20. Při rozhodování o zrušení živnostenského oprávnění podle § 58 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona je proto nepochybně nutné posuzovat bezúhonnost dotčeného podnikatele s ohledem na jemu aprobovanou činnost. V tomto směru lze připomenout i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 6. 2019, č. j. 1 As 286/2018-26, z něž plyne potřeba klást *„důraz na skutečnost, aby podmínka bezúhonnosti, která omezuje základní právo na podnikání, byla vykládána a aplikována s přihlédnutím k principu proporcionality, tj. aby omezení práva na podnikání bylo přiměřené skutkovým okolnostem případu. Otázku, jestli má trestná činnost takovou souvislost s podnikáním (nebo předmětem podnikání), že způsobuje ztrátu bezúhonnosti ve smyslu živnostenského zákona, je tedy třeba zodpovědět vždy v kontextu konkrétní věci a konkrétního živnostenského oprávnění.“*
21. Ve světle výše uvedené judikatury soud posuzoval i nynější případ. Lze říci, že s ohledem na znění § 68 odst. 3 správního řádu by si odůvodnění rozhodnutí správních orgánů (a to zejména pokud jde o rozhodnutí obecního živnostenského úřadu) zasluhovala uvedení poněkud hlubších úvah stran souvislosti trestné činnosti žalobce s jím konkrétně vykonávaným předmětem

podnikatelské činnosti. Nicméně i přes tuto skutečnost soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného v tomto směru ob stojí, a oproti názoru žalobce je přesvědčen, že správní orgány dostaly povinnost zabývat se souvislostí spáchané trestné činnosti s konkrétním předmětem činnosti podnikatele.

22. Zde je předně třeba uvést, že kromě již výše uvedených trestných činů spočívajících v podvodném prodeji truhlářského vybavení, se žalobce dopustil i dalších skutků, ohledně nichž byla vyslovena jeho vina citovaným rozsudkem Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou. Žalobce byl totiž uznán vinným i ze spáchaní dalších přečinů podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku. Skutkovou podstatu těchto přečinů podvodu naplnil tím, že v zjištěném úmyslu obohatit se, ačkoliv věděl, že vzhledem ke své nepříznivé finanční situaci nebude schopen svým závazkům dostát, kdy byla vedena řada exekučních řízení proti jeho osobě, dne 28. 11. 2014 uzavřel v Novém Městě na Moravě s MUDr. Janem Hajným smlouvu o půjčce částky 200 000 Kč, kterou se zavázal vrátit nejpozději do 31. 12. 2015. Poskytnuté peněžní prostředky však nevrátil, a to ani poté, co dne 9. 3. 2016 formou smluvního dodatku uzavřel s poškozeným dohodu o splátkovém kalendáři, kterou se zavázal dluh umořit měsíčními splátkami, když ani tyto bezezbytku nesplnil. Tímto svým jednáním způsobil MUDr. Hajnému škodu ve výši nejméně 152 657 Kč. Následně opět v zjištěném úmyslu obohatit se, ačkoliv věděl, že vzhledem ke své nepříznivé finanční situaci nebude schopen svým závazkům dostát, kdy byla vedena řada exekučních řízení proti jeho osobě, dne 19. 12. 2016 v Novém Městě na Moravě uzavřel s totožným poškozeným smlouvu o půjčce ve výši 50 000 Kč. Poskytnuté peněžní prostředky se zavázal vrátit nejpozději 20. 1. 2017, což však neučinil a přestal s poškozeným komunikovat, čímž mu způsobil další škodu ve výši 50 000 Kč.
23. Z výše uvedeného je patrné především to, že správní orgány nijak nekladly žalobci k tíži ty skutky, z jejichž spáchaní byl rovněž shledán vinným, které však zjevně nesouvisely s jím vykonávanou podnikatelskou činností. Již z úvodu rozhodnutí obecního živnostenského úřadu zcela jasně vyplývá, že se tento nezabývá tím podvodným jednáním žalobce, kterým vylákal z poškozeného MUDr. Hajného půjčku jednak dne 28. 11. 2014 ve výši 200 000 Kč a dále dne 19. 12. 2016 ve výši 50 000 Kč. Naopak je přihlíženo pouze ke skutkům, kde žalobce v postavení podnikatele uzavřel kupní smlouvy na truhlářské vybavení, které už ovšem nebylo součástí jeho majetku, v úmyslu vylákat z poškozených kupní cenu. V tomto směru je o to markantněji vidět zlehčování trestné činnosti ze strany žalobce, který naopak tvrdí, že pouze neodhadl rizika nebankovních půjček a naprosto odlišnou povahu jednání, která jsou mu kladena k tíži ze strany správních orgánů, zcela pomíjí.
24. Dále správní orgány argumentovaly tím, že dané výšece trestné činnosti se žalobce dopustil v rámci provozování své podnikatelské činnosti, jelikož předmětné kupní smlouvy uzavřel jako prodávající v postavení podnikatele. V tomto směru nelze přijmout námitku žalobce, že se domníval, že se takovýmto způsobem pouze označuje z důvodu lepší identifikace své osoby. Rozhodnutí, zda konkrétní osoba vstoupí do určitého právního vztahu jako podnikající fyzická osoba či nikoli, má v českém právním řádu další důsledky, ať už jde o daňové souvislosti či uplatňování práv z vad v rámci soukromého práva. Stejně tak se správní orgány vypořádaly s námitkami žalobce, že tento kupní smlouvy pořádně nečetl a myslel si, že se jedná o smlouvy zástavní. Tuto obranu žalobce nadto nelze akceptovat již z toho důvodu, že předmětné truhlářské stroje nebyly v jeho majetku a nebyl proto oprávněn nejen k jejich prodeji, nýbrž ani k jejich zástavě. I v případě uzavření pouze zástavních smluv by tak z poškozených vylákal peněžní prostředky podvodným způsobem, jelikož by se tito domnívali, že je jejich pohledávka zajištěná truhlářským vybavením, ač by tomu tak ve skutečnosti nebylo. Stejně tak nelze přiznat relevanci ani té námitce žalobce, že splatil téměř polovinu dluhu poškozenému Jandovi, neboť tato skutečnost bezpochyby nastala až po spáchaní trestného činu a ničeho tak nemění na faktu, že ze strany žalobce došlo k naplnění znaků předmětné skutkové podstaty.

25. Žalovaný pak správně rozvedl, že žalobce při svém podvodném jednání, které vyvolalo předmětné správní řízení (tedy v případě podvodně uzavřených kupních smluv), vystupoval vždy jako podnikatel v oboru truhlářství a v zjištěném úmyslu uzavřel s poškozenými kupní smlouvy na prodej strojního vybavení své dílny, a to v době, kdy již nebyl jeho vlastníkem. Jako podnikající fyzická osoba tedy v souvislosti se svojí podnikatelskou činností v oboru truhlářství poškodil svým jednáním v jednom případě osobu také podnikající v dřevozpracujícím průmyslu. Takto jí prodal truhlářské stroje ze své truhlářské dílny, které používal při své práci, ač již nebyl jejich vlastníkem. Byť tedy žalovaný tuto svou argumentaci explicitně neshrнул tím, že právě v tomto vidí souvislost konkrétní trestné činnosti žalobce s jím konkrétně vykonávanou a jemu aprobovanou podnikatelskou činností, je, dle přesvědčení soudu, minimálně z této pasáže napadeného rozhodnutí zřejmé, že žalovaný na tuto otázku nahlížel prizmatem žalobci aprobované činnosti. Konečně žalovaný dále rozvedl argumentaci obecního živnostenského úřadu s ohledem na i zdejší soudem citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2015, č. j. 9 As 229/2014-36, týkající se naplnění principu proporcionality.
26. Žalobce v žalobě dále namítal, že svou podnikatelskou činnost vykonával vždy řádně a svým jednáním nikdy nepoškodil žádného dodavatele ani zákazníka. Tato okolnost samozřejmě svědčí v jeho prospěch, nicméně nikterak neodůvodňuje závěr o tom, že jeho trestná činnost nesouvisela s jím vykonávanou podnikatelskou činností. Totiž pokud žalobce přímo využije předměty, s nimiž vykonává svou podnikatelskou činnost, ke spáchání trestné činnosti, jen stěží lze takovou souvislost neshledat. Nelze odhlédnout ani od faktu, že pokud truhlář prodává truhlářské vybavení, s nímž se truhlářině věnuje, zcela jistě taková okolnost vyvolá větší důvěru potenciálních kupujících. Ti by si totiž nepochybně kladli otázku, zda je prodávající skutečným vlastníkem předmětných truhlářských strojů, spíše za situace, kdy by prodávající s truhlářstvím, respektive podlahářstvím neměl cokoliv společného. Stejně tak se lze domnívat, že vědomí toho, že truhlář prodává své vybavení, se kterým doposud vykonával svou živnost, spíše navodí u kupujících důvěru v odbornost a způsobilost takovéto osoby a v kvalitu jím prodávaného zboží.
27. Soud proto uzavírá, že neshledal důvodnou ani tu námitku žalobce, že jím spáchaná trestná činnost neměla souvislost s jemu aprobovaným předmětem podnikatelské činnosti.
28. K námitce žalobce, že již byl poučen a potrestán dostatečně trestním řízením, pak soud připomíná závěr uvedený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2019, č. j. 7 As 146/2018-18, že *„ztráta bezúhonnosti patří mezi obligatorní důvody pro zrušení živnostenského oprávnění. Pokud tedy dojde k naplnění tohoto důvodu, živnostenský úřad je povinen živnostenské oprávnění zrušit. Podmínku bezúhonnosti je přitom nutno chápat jako určitý ochranný prostředek, kterým se stát brání proti živnostenskému podnikání těch osob, u nichž se lze důvodně obávat, že touto svojí činností budou poškozovat zájmy jedinců i společnosti. [...] Zrušení živnostenského oprávnění proto nelze považovat za sankční opatření v pravém slova smyslu (jako např. rozhodnutí o uložení pokuty) a takovýto postup nespadá pod dvojí trestání ve smyslu zásady ne bis in idem.“* V nyní projednávané věci tedy správní orgány správně uzavřely, že pokud podnikatel není ve smyslu živnostenského zákona bezúhonný, musí rozhodnout o zrušení živnostenského oprávnění, neboť se jedná o postup obligatorní a nikoli o otázku poskytující prostor správnímu uvážení.
29. Ve shodě se správními orgány je soud rovněž přesvědčen o tom, že zrušení živnostenského oprávnění nebude pro žalobce likvidační. V současnosti je obecně známým faktem vysoká poptávka na trhu práce po zaměstnancích s řemeslnou kvalifikací, přičemž žalobce je dosud v produktivním věku. Soud nepopírá, že zaměstnání v oboru nemusí být dostupné přímo v místě bydliště žalobce, nicméně nelze odhlédnout od faktu, že toto je v dojezdové vzdálenosti od větších měst, kde lze opět předpokládat vyšší poptávku.

V. Závěr a náklady řízení

30. Soud tedy shledal námitky žalobce neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
31. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.
32. K věci ještě nutno dodat, že již v usnesení ze dne 10. 1. 2020 (č. l. 21) o přiznání odkladného účinku žalobě avizoval, že věc bude vhodné projednat *ad hoc* přednostně dle § 56 odst. 1 část věty za středníkem s. ř. s., pročež tak učinil.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Nabytím právní moci tohoto rozsudku pozbývá účinků usnesení ze dne 10. 1. 2020, č. j. 29 A 219/2019-21, jímž Krajský soud v Brně přiznal žalobě odkladný účinek.

Brno 31. března 2020

JUDr. Zuzana Bystrická, v.r.
předsedkyně senátu

Toto rozhodnutí ze dne 31. března 2020, č.j. 29A 219/2019-37, nabylo právní moci dne 6. května 2020.

Připojení doložky provedla Dana Janků dne 20. května 2020.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Dana Janků